

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
“ Γύρω από έναν κήπο ”

ΤΣΟΛΑΚΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ
Επιβλέπων καθηγητής: Στυλίδης Ι.
Ακαδημαϊκό Έτος: 2020

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διπλωματική εργασία σε μια σχολή αρχιτεκτονικής είναι ο συνδυασμός γραπτού και σχεδιαστικού στοχαστικού έργου, όπου ο/η φοιτητής/φοιτήτρια διαπραγματεύεται ένα χωρικό-κοινωνικό ερώτημα. Έχει ιδιαίτερη σημασία το/η κριτήριο-προοπτική σύμφωνα με το/την οποίο/α θα επιλεγεί και θα απαντηθεί πολιτικά-σχεδιαστικά-αισθητικά. Είναι ουσιαστική η σύνδεση με τα ειδικά ενδιαφέροντα του/της φοιτητή/φοιτήτριας, τα οποία διαμορφώνονται από το περιεχόμενο των μαθημάτων που έχει παρακολουθήσει, με τις πηγές στις οποίες χρειάζεται να ανατρέξει και το βεληνεκές των επιρροών που διαμόρφωσαν τις δυνατότητες του/της, με το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας που ακολουθεί, να είναι αντίστοιχο της πείρας του/της, αλλά και με την επιλογή του/της καθηγητή/τριας που θα συμβουλευσει και επιβλέψει την πρόοδο και την ολοκλήρωση του έργου. Με λίγα λόγια όλα τα κριτήρια χρειάζεται να απαντούν στην φράση του Umberto Eco: << Όποιος θέλει να κάνει μια διπλωματική εργασία, θα πρέπει να είναι σε θέση να την κάνει. >>.

Το θέμα που διερεύνησα και ολοκλήρωσα σχεδιαστικά-αισθητικά (χωρικά) έχει τίτλο: << Γύρω από έναν κήπο >> και ο χώρος-πεδίο εφαρμογής του βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη, πρωτεύουσα του νομού Πιερίας, στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Τα στοιχεία που απασχόλησαν την έρευνα και την σχεδιαστική-αισθητική πρότασή μου είναι η συνδεσμολογία/συνάρθρωση χώρων δημοσίων βιβλιοθηκών και συμβατών πολιτιστικών υποβάθρων κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, συσχετισμένοι με βοτανικούς κήπους φωτισμένοι με επιμέλεια και επάρκεια από αίθρια και ακριβή ανοίγματα στην οροφή-επιφάνεια-πλατεία. Σκοπός μου είναι να αποδείξω πως μια τέτοια χωρική-σχέση-πρόταση έχει νόημα-θέση στα αιτήματα-χωρικά-πολιτικά ενδιαφέροντα του κατοίκου μιας Ελληνικής επαρχιακής πόλης.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Η ένδυση-προστασία του σώματος από τον καιρό, αποτελεί το πρώτο τεχνικό-αισθητικό μέλημα (φροντίδα, μέριμνα) για την επιβίωση του ανθρώπου, ενώ η κατοικία το δεύτερο. Με παρόμοιο τρόπο το βιβλίο είναι το πρώτο μέσον καταγραφής και διαφύλαξης(προστασίας) της γνώσης για τις τακτικές, τις τεχνικές, τις υποθέσεις και τις απαντήσεις για τη ζωή, και οι βιβλιοθήκες το δεύτερο. Η Ελληνική λέξη **βιβλιοθήκη** προέρχεται από την ένωση των ουσιαστικών **βιβλίο + θήκη** (αρχ.Ελλ. *τίθημι*), και στα Αγγλικά αποδίδεται με τη λέξη **library** που κατάγεται από την Λατινική **libraria** που όμως σημαίνει **βιβλιοπωλείο**. Το Λατινικό συνθετικό **liber** σημαίνει **φλοιός** και ήταν υλικό που κατά τη Ρωμαϊκή παράδοση χρησιμοποιήθηκε ως μέσο γραφής. Έτσι ο Α.Γεωργοπαπαδάκος μας προτείνει πως “*Η βιβλιοθήκη μπορεί να έχει την έννοια ενός επίπλου στο οποίο τοποθετούνται βιβλία, ενός οικήματος με πολλά βιβλία, ενός συνόλου βιβλίων που κατέχει κάποιος (συλλογή) και τέλος μιας σειράς βιβλίων με κοινό θέμα*”. Είναι χρήσιμο να τονίσουμε πως στις Ευρωπαϊκές γλώσσες το κτίριο που φιλοξενεί τα βιβλία και το έπιπλο που τοποθετούνται, εκφράζονται με την ίδια λέξη, πράγμα που δε συμβαίνει στην Κινέζικη γλώσσα. Η στέγαση (προστασία, υπεράσπιση) της γνώσης, κατέχει μια σημαντική θέση στην τεχνική-αισθητική-πολιτική ιστορία του πολιτισμού.

Διαβάζοντας την Ελληνική Μυθολογία κατανοούμε πως είναι ένα ζωτικό δείγμα έκφρασης της σκέψης των ανθρώπων και των εποχών, όπου προστίθενται αλληπάλληλες ιδέες για τη σχέση τους με τον κόσμο. Επιχειρώντας μια κριτική ερμηνεία στους Άθλους του Ηρακλή, όπου περιγράφεται το πως ο υπερ-άνθρωπος υπερνικά τα υλικά (πολιτικά-μεταφυσικά) εμπόδια και τους φόβους του για την φύση(-του) χρησιμοποιώντας σωματική δύναμη, και συγκρίνοντας με το περιεχόμενο των μεταγενεστέρων Ομηρικών Επών, κατανοούμε πως ο/η άνθρωπος

χρησιμοποιεί πλέον τη δύναμη του νου(σκέψη) για παρόμοια προβλήματα που χρειάζεται να αντιμετωπίσει. Διακρίνουμε, δηλαδή, μια μεταβολή ανταπόκρισης στη διευθέτηση της σχέσης με τον κόσμο εξαιτίας της **δύναμης** της γνώσης. Τα πρώτα κτίρια-κιβωτοί, προστασίας της γνώσης, θεωρούνται η **βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας** στην Αίγυπτο, (Πτολεμαίος Α΄) και η **βιβλιοθήκη της Περγάμου** που κτίζεται το 200π.Χ. Τον Μεσαίωνα (5^{ος} – 15^{ος} αιώνας μ.Χ.) τα βιβλία προστατεύονται/μεταγράφονται/συντηρούνται, στα μοναστήρια καθότι κυριαρχεί η αντίληψη πως << *ένα μοναστήρι χωρίς τόπο φύλαξης βιβλίων είναι φρούριο χωρίς οπλοστάσιο* >>. Σύμφωνα με τον *Ammianus Marcellinus* οι βιβλιοθήκες αυτές είναι << *σφραγισμένες σαν τάφοι* >>. Τον 13^ο αιώνα μ.Χ. εποχή ίδρυσης των πανεπιστημίων στην Ευρώπη, ξεκινάει η προσπάθεια εξύψωσης-μαθητείας του ανθρωπίνου πνεύματος με τη μελέτη των κλασικών Αρχαιο-ελληνικών, Λατινικών) κειμένων, που ονομάζεται Αναγέννηση. Βασική ιδεολογική αρχή της είναι η ιδέα της αξίας της έμπειρης νοητικά ανθρώπινης ύπαρξης.

Στην περίοδο της Αναγέννησης (15^{ος} – 17^{ος} αιώνας μ.Χ.) θεμελιώνεται σταδιακά ο θεσμός της δημόσιας βιβλιοθήκης, και αναδύονται-εξελισσονται τυπολογικά λειτουργικά οι κτιριακοί τύποι. Σημειώνω δύο σημαντικές φάσεις-περιόδους . Η πρώτη, τον 15^ο αιώνα, με την ανακάλυψη της τυπογραφίας από τον Ιωάννη Γουτεμβέργιο (Johannes Guttenberg, 1400-1468) πυροδοτεί την ταχύτερη βιοτεχνική παραγωγή βιβλίων, ενώ η δεύτερη, στον 16^ο αιώνα, κατά την Μεταρρύθμιση, (θρησκευτικό κίνημα στην Ευρώπη) έφερε δραστική αλλαγή στο θεσμό των βιβλιοθηκών. Σημαδεύτηκε από την φράση του Federigo Borromeo: << *Οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να είναι ανοιχτές σε όλους όσους ήρθαν εδώ στο όνομα της επιστήμης.* >>. Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα η γραφομηχανή είναι η ανακάλυψη που αρχίζει να χρησιμοποιείται στις βιβλιοθήκες. Σήμερα σχεδόν ολόκληρο το αρχείο της παγκόσμιας γνώσης είναι ψηφιοποιημένο.

Συνεπώς θεωρώ πως η καταγραφή-προστασία-μεταφορά της γνώσης συνέβη σε τρεις σημαντικές ιστορικές φάσεις. Πρώτα προφυλάσσεται-διατηρείται-συντηρείται στα μοναστήρια, χωρίς να είναι προσβάσιμη. Μετά έχουμε την σταδιακή προσέλευση του κόσμου σε μοναστηριακές-δημόσιες-ιδιωτικές βιβλιοθήκες και παράλληλα με την ανακάλυψη της τυπογραφίας αυξάνονται οι ανάγκες για τη φύλαξη-διάθεση των βιβλίων με αποτέλεσμα την βαθμιαία κατασκευή αξιοσημείωτων κτηρίων βιβλιοθηκών. Με την εμφάνιση των ψηφιακών τεχνολογιών, το δια-φυλαγμένο γνωσιακό υλικό δεν είναι μόνο το βιβλίο (ψηφιακό-έντυπο) αλλά και κάθε ακουστικό ή οπτικοακουστικό αρχείο που δεν απαιτεί την ύπαρξη αρκετού υλικού χώρου.

Σήμερα όλοι/ες έχουμε άμεση-ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση μέσω του διαδικτύου. Γρήγορα, χωρίς κόστος και υποχρεωτική μετακίνηση από κάθε σημείο του πλανήτη. Παρόλαυτα, στα υπάρχοντα κτίρια που στεγάζουν το έντυπο, το ψηφιακό και κάθε ιδιαίτερης τάξης αρχείο-συλλογή, σε σημεία εκτεταμένων αστικών επικρατειών μακριά από περιφερειακά κέντρα ζωής (ινστιτούτα, μουσεία, ιδρύματα, συλλογές) αναγκάζουν σε υποχρεωτική χρονοβόρα μετακίνηση εφόσον χρειάζεται να αναληφθεί μια μελέτη/έρευνα. Δύο ισχυρά επιχειρήματα που φαίνεται πως καθιστούν τα υπάρχοντα κτίρια-αποθήκες άχρηστα. Με την διερεύνηση της τεχνικής-κοινωνικής προδιαγραφής και τον σχεδιασμό ενός **κέντρου μάθησης-μαθητείας**, στην επαρχιακή πόλη Κατερίνη προσπάθησα να διευθετήσω κριτικά τα δύο αυτά επιχειρήματα.

ΚΑΤΕΡΙΝΗ (πόλη)

Η περιοχή της πόλης Κατερίνη, βρίσκεται ανάμεσα στα Πιέρια όρη, από δυτικά, και στον Θερμαϊκό κόλπο, από ανατολικά, ενώ νότια οριοθετείται από το όρος Όλυμπος. Διαμορφώθηκε βαθμιαία από οικισμούς βοσκών που το χειμώνα κατέβαζαν τα κοπάδια τους από το βουνό στον κάμπο λόγω του ηπιότερου κλίματος. Είναι η πρωτεύουσα πόλη της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας στην Κεντρική Μακεδονία. Έχει έκταση 112,9 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα, υψόμετρο

από τη θάλασσα 14 με 15 m και πληθυσμό 55.997 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Το κλίμα είναι μεσογειακό, χαρακτηρίζεται δηλαδή από ζεστά/ξηρά καλοκαίρια και κρύους/υγρούς χειμώνες. Το έδαφος είναι επίπεδο και περιβάλλεται από βουνά. Το κέντρο της πόλης απέχει από τη θάλασσα 8 χιλιόμετρα. Η πολεοδομική οργάνωση, είναι τυπική. Η αγορά και οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες βρίσκονται συγκεντρωμένα σε ένα σημείο της πόλης σε κοντινές μεταξύ τους αποστάσεις, και γύρω από αυτές τις δημόσιες δομές οργανώνονται οι συστάδες κατοικιών. Οι χαράξεις των δρόμων δεν προσφέρουν οπτικά πλούσια προοπτική διότι οι δρόμοι είναι στενοί με περιορισμένο μήκος. Η πόλη δεν χαράχθηκε-σχεδιάστηκε λειτουργικά. Πρώτα χτίστηκαν οι συστάδες κατοικιών και ύστερα χαράχθηκαν-κατασκευάστηκαν οι δρόμοι. Επιπροσθέτως δεν περιέχει φυσικό ύψωμα/λόφο ως τοπόσημο-σημείο εποπτείας που θα χάριζε-πρόσφερε μια συνολική εποπτική θέα-εικόνα για την χωρική ταυτότητά της. Εξαιτίας αυτών των πολεοδομικών χαρακτηριστικών κάθε επισκέπτης/τρια-περιπατητής/τρια, νιώθει ότι κινείται σε λαβύρινθο, χωρίς διακριτά τεχνικά φυσικά χαρακτηριστικά όπως θα ήταν ένας λόφος ή η ύπαρξη ακτής ή όχθης.

Οι πολιτικές-παραγωγικές συγκυρίες και η γεωγραφική θέση κατέστησαν την πόλη μικρή σε έκταση και πληθυσμό, αλλά με έντονα αστικά χαρακτηριστικά. Το υγρό κλίμα της ελώδους περιβάλλουσας περιοχής υποστήριξε την πλούσια βλάστηση αλλά συγχρόνως πολλαπλασίασε τις αρρώστιες από έντομα. Αυτό το φυσικό πρόβλημα απέτρεψε την μεγέθυνσή της με αποτέλεσμα οι πρώτοι κάτοικοι να είναι οι Μικρασιάτες πρόσφυγες, Έλληνες από τη Ρωσία, Πόντιοι από την Βόρεια Τουρκία και την Καππαδοκία, Θρακιώτες, Βλάχοι κτλ. Το κράτος έδωσε οικόπεδα σε χαμηλές τιμές στην περιοχή, με σκοπό τη συγκρότηση και την οργάνωση της πόλης. Με την πάροδο των ετών οι διαφορετικές πολιτισμικές ομάδες που μετοίκησαν αυξήθηκαν και σταθεροποιήθηκαν ώστε σήμερα οι άνθρωποι που κατοικούν στην πόλη δεν παρουσιάζουν ομοιογένεια αλλά εκφράζονται με διαφορετικές διαλέκτους, παραδόσεις και τρόπους συμπεριφοράς. Ένα πρόσθετο χαρακτηριστικό που εμφανίζει η Κατερίνη και δεν ταιριάζει με το μέγεθός της είναι η ποικιλία των θρησκευμάτων που ακολουθούν οι κάτοικοι. Η πόλη ονομάζεται «*Μέκκα των Ευαγγελικών*» καθώς έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό σε πιστούς, από οποιαδήποτε άλλη πόλη στην Ελλάδα. Αξιοσημείωτες είναι οι κοινότητες των Δωδεκαθεϊστών, των Μαρτύρων του Ιεχωβά, των Μουσουλμάνων και, όπως σε όλη την Ελλάδα, των Χριστιανών Ορθόδοξων.

Ξεχωριστός όμως λόγος πρέπει να γίνει για την γεωγραφική θέση της, η οποία είναι 68 χιλιόμετρα νότια από την πόλη Θεσσαλονίκη, το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της βόρειας Ελλάδας και 84 χιλιόμετρα από την πόλη Λάρισα, την σημαντικότερη πόλη της περιφέρειας Θεσσαλίας, και εξίσου μεγάλο αστικό κέντρο. Η πρόσβαση στις Βαλκανικές χώρες που συνορεύουν με την Ελλάδα, την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία και την Βουλγαρία είναι εύκολη. Η θέση της θα λέγαμε ότι συνιστά πόλο κατοίκησης λόγω “χαμηλών εισοδημάτων” και άτυπο προάστιο των πλησιέστερων μεγαλύτερων πόλεων. Σημαντική είναι η τουριστική κίνηση τους θερινούς μήνες λόγω του ότι συνδυάζονται οι ορεινές και παραθαλάσσιες δραστηριότητες σε πολλούς οικισμούς (Όλυμπος, Κίσαβος, Πιέρια όρη – Παραλία Κατερίνης, Πλάκα Λιτοχώρου, Παντελεήμονας, Πλαταμώνας). Από την παράθεση, λοιπόν, των στοιχείων για τις πληθυσμιακές πολιτισμικές/θρησκευτικές ομάδες στην πόλη θεωρώ πως οι κάτοικοι συναναστρέφονται με διαφορετικές κουλτούρες. Συνεπώς η πόλη μπορεί να υποδεχθεί/υποστηρίξει ένα κέντρο φύλαξης γνώσεων/εμπειριών/ιστορίας που αποκτήθηκε στο παρελθόν, συνθέτοντας/κατανοώντας το μείγμα πολιτισμικών ταυτοτήτων που την έχουν συγκροτήσει και διατηρήσει.

Το οικόπεδο που επιλέχθηκε για την εφαρμογή της ιδέας μου. βρίσκεται μεταξύ των οδών: **7^{ης} Μεραρχίας**, στη βόρεια πλευρά, **Κωνσταντίνου Μπίνου**, στην νότια, **Νοσοκομείου** στην ανατολική και **Κονδύλη** στη δυτική πλευρά. Έχει εμβαδόν 13.349,32 τετραγωνικά μέτρα και περίμετρο 463,703 μέτρα. Η οδός **7^{ης} Μεραρχίας** είναι τμήμα μιας ενιαίας συνεχούς χάραξης που διασχίζει όλο το κέντρο της πόλης. Πρόκειται για την οδό **Ειρήνης** που στην συνέχεια γίνεται πεζόδρομος με το όνομα **Μεγάλου Αλεξάνδρου** και ύστερα συνεχίζει ως αυτοκινητόδρομος **7^{ης} Μεραρχίας**. Στο οικόπεδο βρίσκονται τώρα τα κτήρια που στέγαζαν το παλιό νοσοκομείο Κατερίνης, από το 1960, το οποίο μεταφέρθηκε σε νέο κτίριο στα τέλη του 2010, και μια εκκλησία, αφιερωμένη στον **Άγιο Θεράποντα**. Τα κτήρια μετά τη μετακίνηση του νοσοκομείου, χρησιμοποιούνται από πολιτικές και θρησκευτικές οργανώσεις της πόλης περιστασιακά. Το οικόπεδο, έχει ερημώσει καταμεσής ενός από τα κεντρικά σημεία της πόλης. Επιπροσθέτως βρίσκεται δίπλα στο «Πάρκο (κήπο) των Χρωμάτων», μια έκταση με οργανωμένη βλάστηση που αποτελεί αισθητικό αστικό ορόσημο για την πόλη καθώς κατατάσσεται στα δέκα μεγαλύτερα πάρκα (κήπους) της χώρας. Στο εσωτερικό του κήπου βρίσκεται το συνεδριακό κέντρο ΕΚΑΒΗ που στεγάζει σε μία αίθουσα την δημοτική βιβλιοθήκη, χωρίς όμως να παρέχει χώρους για ανάγνωση.

Η στρατηγική του σχεδιασμού δημοτικών λειτουργιών στο οικοπέδο ακολουθεί τρεις κατευθύνσεις. Την καθαίρεση των υπάρχοντων κτιρίων χωρίς οποιαδήποτε αρχιτεκτονική σημασία. Την νέα χάραξη-συνθετική πρόταση που θα ολοκληρώσει την αστική (περιβαλλοντική-πολεοδομική-αισθητική) σε σχέση με το Πάρκο των Χρωμάτων, και τις στρατηγικές συνθετικές κινήσεις με σκοπό την κριτική αναβάθμιση του υπάρχοντος πλαισίου δόμησης (κατ'έξαιρηση) που διέπει-ρυθμίζει την ταυτότητα της πόλης

ΓΙΑΤΙ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Χρειάζεται να διευκρινίσω τώρα τη λειτουργία του **ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ** και να θέσω-απαντήσω στο ερώτημα: Τι είδους κτίριο είναι και γιατί ακολούθησα τέτοια στρατηγική σχεδιασμού; Πρόκειται για ένα κέντρο μάθησης-μαθητείας, έρευνας και πολιτιστικών δράσεων, το οποίο προτείνω να λειτουργεί εξολοκλήρου κάτω από το έδαφος. Τα επιχειρήματά μου είναι τα εξής: Κάτω από την επιφάνεια του εδάφους οι συνθήκες θερμικής διακύμανσης-ισορροπίας που επικρατούν είναι σταθερές και αμετάβλητες, γεγονός που εξουδετερώνει την σπατάλη ενέργειας για την διατήρηση θερμικής άνεσης. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος (η ανταπόκριση σε περιβαλλοντικές διεγέρσεις, σκέψη, συζήτηση, ανάγνωση) αποδίδει περισσότερο σε ηρεμία οπτική και ηχητική, πράγμα που επιτυγχάνεται επειδή το υπέδαφος παρέχει πλήρη φυσική μόνωση. Στην πόλη δεν υπάρχουν ογκώδη και ψηλά κτίρια και δεν διάλεξα (θα μπορούσα) να διαταράξω αυτό το αστικό χαρακτηριστικό της ταυτότητάς της, διότι σε αυτή την πρόταση απαιτώ/απαιτήθηκαν ιδιαίτερα μεγάλοι χώροι/εμβαδά. Δεν με ενδιαφέρει η ογκοπλαστική-μορφοπλαστική γοητεία-προσέλκυση αλλά η λειτουργική συνέπεια-συνάρθρωσή που είναι ένα βέβαιο αισθητικό-ηθικό χαρακτηριστικό ταιριάζοντας –όσο χρειάζεται- με την παραίνεση του Άρη Κωνσταντινίδη για τα κτίρια «*δοχεία ζωής*». Εντέλει, η τομή στο υπέδαφος, αποκαλύπτει μεταφορικά και κυριολεκτικά τα στρώματα της ιστορίας του εδάφους που κάποτε ήταν στην επιφάνεια και βαθμιαία καλύφθηκαν. Θεωρώ πως το υπέδαφος είναι σημαντικός φορέας γνώσης για την φύση και τον άνθρωπο, και πως τοποθετώντας ένα λειτουργικό σύστημα γνώσης μέσα σε αυτό, έχει κορυφαία συμβολική σημασία.

ΧΑΡΑΞΗ -ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΥΝΑΡΘΡΩΣΕΙΣ – ΠΕΔΙΑ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Προχωρώ στην παρουσίαση της χάραξης και της λειτουργικής συνάρθρωσης που προσδιορίζουν περιεκτικά την ιδέα και τον σχεδιασμό του σύγχρονου κέντρου. Διαχωρίζω το

σχεδιασμό σε δύο πράξεις/περιοχές σημασίας: στην στάθμη του φυσικού εδάφους, όπου ορίζω το υψόμετρο σχεδιαστικής συζήτησης (+ -) **0,00 m**, και στην στάθμη κάτω από το έδαφος, που φτάνει έως τα 7,20 m κάτω από την επιφάνεια. Το οικόπεδο έχει σχήμα τετράγωνο και η χάραξη - σε δύο διαστάσεις - που έχω προτείνει εξαρτάται από δύο βασικούς άξονες που φτιάχνουν το σχήμα T. Γύρω τους κατανέμονται ομοιόμορφα οι εξέχουσες μορφές της περιοχής σε αδιαμόρφωτη/άτυπη συμμετρία. Κάτω από το έδαφος η χάραξη/οργάνωση είναι επίσης απλή, ορίζει/ορίζεται από έναν κεντρικό, ορθογωνικό χώρο, που περιέχει τον βοτανικό κήπο γύρω από τον οποίο οργανώνονται οι συστάδες των λειτουργιών. Το ενδιαφέρον μου για τις συνέπειες της ογκοπλασίας εντοπίζεται στην στάθμη του εδάφους, αφού εκεί προσπάθησα να εναρμονίσω το χειρισμό/σχεδιασμό με το περιβάλλον. Οι μορφές/επιφάνειες, λοιπόν, που εμφανίζονται στο οικόπεδο είναι τεσσάρων ειδών. Η μεγαλύτερη σε έκταση και σε ύψος είναι το κεκλιμένο στέγαστρο του βοτανικού κήπου, που συνεργάζεται/συνδέεται με τον όγκο ενός μακρόστενου περιπτέρου, την κύρια είσοδο στο υπόγειο συγκρότημα, σχηματίζοντας έτσι τη μορφή σχήματος T. Οι επιφανειακές απολήξεις των αίθριων που χωροθετούνται στο κτίριο, εμφανίζονται εδώ ως συστρεφόμενα ορθογώνια παραλληλεπίπεδα, σε ύψη άνω του 1,5 m. Τραπεζοειδείς μορφές-περίπτερα στεγάζουν τις εξόδους κινδύνου, ολοκληρώνοντας την πλατεία του κτιρίου με μέγιστο ύψος στα 4,5 m.

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ

Ακολουθώ στην αναφορά των χρήσεων-λειτουργιών που περιέχονται στο κτίριο. Το γυάλινο περίπτερο, είναι τοποθετημένο παράλληλα στην κεντρική οδό **7^{ης} Μερραρχίας**. Έχει δύο εισόδους στις στενές πλευρές του, κλιμακοστάσιο και δύο ανελκυστήρες ανά είσοδο. Σε αυτό θα φιλοξενοούνται οι εκθέσεις των τοπικών εθνοτικών-θρησκευτικών ομάδων που κατοικούν στην πόλη εισάγοντας τους/τις επισκέπτες/τριες στην πολυποίκιλη ταυτότητα της πόλης. Ένα σημαντικό πρόσθετο αρχιτεκτονικό στοιχείο είναι το κεκλιμένο δάπεδο στην νότια πλευρά του οικοπέδου κάτω από το στέγαστρο του κήπου. Η κεκλιμένη επιφάνεια επιτρέπει την εποπτεία-θέαση του χώρου του κήπου δίνοντας ολοκληρωμένη πανοραμική εντύπωση. Γύρω από τις εξοχές-ανορθώσεις των διατεταγμένων αιθρίων, τοποθέτησα καθιστικά, για τους επισκέπτες της πλατείας, που μπορούν να υποστηρίξουν μικρές συγκεντρώσεις εκπαιδευτικών δράσεων μαθητείας. Στη βόρεια πλευρά του περιπτέρου τα ανοίγματα των τεσσάρων αιθρίων είναι ελαφρά βυθισμένα, και συνδέονται μεταξύ τους με κεκλιμένα επίπεδα ενισχύοντας έτσι την πλαστικότητα του επιπέδου της πλατείας αλλά και την ήπια διαχείριση των όμβριων υδάτων. Έτσι, επιπροσθέτως, αναδεικνύεται αρκετά καλύτερα το περίπτερο που είναι το κεντρικό στοιχείο της επιφανειακής σύνθεσης (κεντρική είσοδος) αλλά και αρχιτεκτονικής-περιβαλλοντικής αισθητικής.

Κατεβαίνοντας στο **ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ** από τα δύο κλιμακοστάσια του επιφανειακού περιπτέρου, οι επισκέπτες σχετίζονται με την πανοραμική θέα του κήπου στο μήκος του ευρύχωρου επιμήκους διαδρόμου που είναι και ο επίσημος χώρος υποδοχής. Όπως φαίνεται στα σχέδια της κάτοψης, η βόρεια ζώνη που συνορεύει με τον **διάδρομο-είσοδο** περιέχει τις **διοικητικές λειτουργίες-υπηρεσίες**, και πρόσθετους χώρους που δεν έχουν πρόσβαση οι επισκέπτες. Κινούμενοι δεξιόστροφα προς την ανατολική πτέρυγα συναντάμε το **ερευνητικό γεωπονικό κέντρο** για την φροντίδα του κήπου και, στη συνέχεια, την μεγάλη **θεατρική σκηνή** 372 θεατών, που συναρθρώνεται με χώρο υποδοχής-αναμονής και επικοινωνεί αμέσως με το **εστιατόριο**. Το θέατρο υποστηρίζουν τα εργαστήρια κατασκευής των σκηνικών. Στο βάθος-όριο της σκηνής τοποθέτησα υαλοστάσιο, ώστε, όταν χρειάζεται, να εκτείνεται-διαφεύγει το βλέμμα στην προοπτική του κήπου. Τα πλευρικά παρασκήνια συνδέονται με υπόγεια διάβαση (βλ. Κάτοψη Στάθμης -10,65 m) και όχι όπως γίνεται κατά κανόνα, να αποτελούν ενοποιημένο κοινό χώρο στο βάθος της σκηνής. Η δυτική πτέρυγα περιέχει τμήμα των **εργαστηρίων κατασκευής**

σκηνικών, τα δωμάτια φιλοξενίας καλεσμένων που θα εργαστούν στο κτίριο για ορισμένο χρονικό διάστημα και χώρους **ερευνητικών εργαστηρίων**. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες πτέρυγες, η δυτική έχει μόνο **βιβλιοθήκες-αναγνώστια**. Στη νότια πλευρά της τοποθέτησα την **παιδική βιβλιοθήκη** και αμέσως δίπλα την **δημόσια βιβλιοθήκη** ενηλίκων, που ποικίλει σε θεματικές ενότητες βιβλιογραφίας, και χωρίζεται σε δύο πατώματα. Στο αρχείο και τα αναγνώστια. Επάνω από όλα τα WC/μπάνια-χώρους υγιεινής, αλλά και επάνω από άλλους χώρους, υπάρχουν πατάκια, ώστε να επιτύχω πλήρη εκμετάλλευση του υψομετρικού πλεονάσματος. Γι αυτό έχω προσθέσει και την **Κάτοψη Στάθμης -4,20 m** που περιγράφει αυτούς τους χώρους. Τέλος στις περικλειστές με υαλοστάσια εσοχές σε σχήμα παραλληλόγραμμου που εισχωρούν στο βοτανικό προτείνω τις αίθουσες συγκεντρώσεων/διαλέξεων με εξαίρεση αυτήν που βρίσκεται απέναντι από το εστιατόριο και χρησιμοποιείται ως επέκτασή του.

ΥΛΙΚΑ

Εξαιρετικό ενδιαφέρον είχε βέβαια η μελέτη-διαπίστωση-επιλογή των υλικών που προτείνω για την κατασκευή. Το **οπλισμένο σκυρόδεμα** στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου (υποστυλώματα/δοκάρια/πλάκες/θεμελίωση) διατηρώντας το φυσικό γκρι χρώμα του, χωρίς επιχρίσματα. Στα δάπεδα και στα κλιμακοστάσια θα προτιμηθεί επικάλυψη με τσιμεντοκονία απλή, καθώς η υφή-χρώμα του θυμίζει το μπετόν, πετυχαίνοντας έτσι ένα ταιριαστό χρωματικό αποτέλεσμα της κατασκευής. Ο λόγος που δεν αφήνουμε το μπετόν χωρίς επίχρισμα στο πάτωμα, είναι διότι δεν καθαρίζει εύκολα και συγκρατεί αρκετή βρωμιά. Χρησιμοποιώ το **γυαλί** ως βασικό διαχωριστικό (υαλοστάσια) υλικό, επειδή επιτρέπει την διείσδυση φυσικού φωτισμού στο κτίριο. Πρόκειται για ένα συμπαγές, ισχυρό, αλλά ταυτόχρονα οπτικά διαπερατό υλικό, που διαμορφώνει την πλήρη διαφάνεια των χώρων, οριοθετεί, απομονώνει και ταυτόχρονα ενώνει. Χρησιμοποιείται σε χώρους που φιλοξενούν δημόσιες λειτουργίες όπως και στην φυσική περιφράξη του κήπου. Επειδή στον τόπο μας η χρήση υαλοστασίων σε μεγάλες επιφάνειες συμβάλλει στην υπερθέρμανση από τον ήλιο, προτείνω συρόμενα σκίαστρα από ύφασμα σε κρίσιμα σημεία των χώρων, ενώ στο περίπτερο επιλέγω τη σκίαση με ξύλινες περσίδες. Το τρίτο υλικό που προτείνω είναι το **σίδηρο**. Ως φέρουσα κατασκευή των παταριών στη βιβλιοθήκη και στους υπόλοιπους χώρους, σε διατομή **H**, διαστάσεων 0,3 m x 0,3 m, αλλά και ως σκελετός (στατικό υπόβαθρο) όπου θα συναρμόσουν οι μεγάλες γυάλινες επιφάνειες περιμετρικά του κήπου και στο περίπτερο της εισόδου. Το μαύρο χρώμα "καδράρει" (περιγράφει)/πλαισιώνει τον χώρο που βρίσκεται και "απεικονίζεται" ταυτόχρονα. Επιπροσθέτως επέλεξα την επένδυση επιφανειών (τοιχοποιίας, διαστάσεων 0,15 m x 0,33 m x 0,18 m, σε αποχρώσεις του κόκκινου, ρυθμίζοντας/ενισχύοντας χρωματικά την γενική κυριαρχία των γκρι αποχρώσεων του μπετόν και των μαύρων λωρίδων των πλαισίων των υαλοστασίων. Οι ξύλινες επιφάνειες/πλαίσια εφαρμόστηκαν στις επενδύσεις οροφής, για να καλύψουν, όπου χρειάζεται τα δοκάρια/υποστυλώματα του σκελετού, τους αγωγούς εξαερισμού και τα ηλεκτρολογικά και υδραυλικά κυκλώματα. Ξύλινα δάπεδα προτείνονται στα πατάκια, στα εξωτερικά *deck* των γυάλινων δωματίων που εισχωρούν στο βοτανικό, στις πόρτες και τα κουφώματα. Ξεχωριστή αναφορά πρέπει να κάνω για το χώρο του θεάτρου όπου και προτείνω ξύλινη επένδυση στους τοίχους, με διάτρητες πλάκες 1 m x 1 m. Οι διατρήσεις στις ξύλινες επιφάνειες, και γενικότερα οι τακτικές μελετημένες εσοχές σε υλικά επενδύσεων, εγκλωβίζουν τα ανακλώμενα ηχητικά κύματα στις αίθουσες ώστε να επιτυγχάνεται ευκρινής ήχος. Συμπληρωματικά προσθέτω τη χρήση βελούδινου υφάσματος στο χώρο του θεάτρου επίσης για την ευκρίνεια/καθαρότητα του ήχου, αφού το **βελούδο** απορροφά ηχητικά κύματα που προσπίπτουν.

ΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Όπως αναφέρθηκε το **σύστημα στήριξης** του κτιρίου θα είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Πρόκειται για μια υπόγεια κατασκευή 8.723,53 τετραγωνικών μέτρων με χώρους όπου απαιτούνται μεγάλα ανοίγματα, γι αυτό και έκρινα απαραίτητη την χρήση προεντεταμένου σκυροδέματος. Η προένταση είναι μία τεχνική/κατασκευαστική μέθοδος με την οποία απορροφώνται οι θλιπτικές δυνάμεις και μειώνονται/ελέγχονται οι εφελκυστικές τάσεις και οι συνεπαγόμενες ρηγματώσεις. Τα πλεονεκτήματα λοιπόν της προέντασης είναι η επίτευξη μεγάλων ανοιγμάτων, η αντοχή του ίδιου βάρους, η μείωση των διατομών και η αποφυγή ρηγματώσεων σε καταστάσεις εξαιρετικής φόρτισης. Στο κτίριο που μελέτησα και παρουσιάζω, εφαρμόζω την τεχνική των πλακών **Double T** ή **Double Tees**. Ένα δοκάρι **Double Tee** είναι μια φέρουσα κατασκευή που μοιάζει με δύο ακτίνες σχήματος T που συνδέονται η μία με την άλλη. Ο ισχυρός δεσμός μεταξύ φλάντζας (οριζόντια διατομή) και των δύο κάθετων μελών (στελέχη) δημιουργεί μια δομή που είναι ικανή να αντέχει σε υψηλές φορτίσεις έχοντας μεγάλο μήκος. Τα **Double Tees** είναι προκατασκευασμένα από προεντεταμένο σκυρόδεμα, πράγμα που επιτρέπει την μείωση του χρόνου κατασκευής του σκελετού. Στην δική μας περίπτωση θα συνδεθούν δομικά, αφού τοποθετηθούν σε σχηματισμένες εγκοπές των ήδη υπαρχόντων δοκαριών.

ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

Ολόκληρο το κτίριο είναι οργανωμένο συνθετικά-αισθητικά γύρω από ένα αίθριο τεσσάρων στρεμμάτων. Για το είδος του **κήπου**, λόγω της κοινωνικής-αισθητικής λειτουργίας για την οποία προορίζεται (Κέντρο Μάθησης & Έρευνας), αποφάσισα να προτείνω ένα **βοτανικό κήπο**. Ο κήπος είναι προσβάσιμος από τους επισκέπτες μόνο σε δύο οριοθετημένες περιοχές από όπου δεν επιτρέπεται, φυσικά, να εισέλθουν. Την φροντίδα του κήπου αναλαμβάνει το ερευνητικό κέντρο γεωπονίας που στεγάζεται στο κτίριο. Ο βοτανικός κήπος είναι μία έκταση οργανωμένη σε ολοκληρωμένο κήπο με φυτά διαφορετικής προέλευσης, ντόπια ή ξενικά, αυτοφυή ή καλλιεργούμενα, γνωστά ή άγνωστα. Βασικός σκοπός της παρακολούθησής τους, είναι η ενδεδειγμένη καταγραφή των φυσικών χαρακτηριστικών τους, η μελέτη της ζωής τους και τελικά η διάδοση των βοτανικών γνώσεων με τη συλλογή και ανταλλαγή σπόρων και η ευχαρίστηση της θέας και της γνώσης της ζωής τους από τους επισκέπτες. Ο πρώτος κήπος που είχε όχι μόνο διακοσμητική αλλά και μορφωτική σημασία, φαίνεται ότι ήταν ο κήπος του **Καρνάκ** (πόλη της χώρας Αίγυπτος), που διαμορφώθηκε και φυτεύτηκε το 1500 π.Χ. από τον **Νέκτ**, αρχικηπουρό του Φαραώ **Θούμη Γ'**. Όμως ο πρώτος βοτανικός κήπος που είχε καθαρά επιστημονικό, ερευνητικό και μορφωτικό χαρακτήρα, ήταν εκείνος που ιδρύθηκε από τον **Αριστοτέλη** το 350 π.Χ. κοντά στον **Ηριδάνο** (περιοχή Κουπονίων-Καισαριανής), παραπόταμο του Ιλισού. Φαίνεται ότι είχε πλουτιστεί με σπάνια φυτά που έστελνε ο Μ.Αλέξανδρος στον δάσκαλό του από τις Ασιατικές χώρες που κατακτούσε. Οι συνθήκες του περιβάλλοντός του είναι περισσότερο ελεγχόμενες λόγω της θέσης του σε χώρο-επιφάνεια που είναι φυσικά προστατευμένη από τον καιρό από τέσσερις πλευρές και ανοιχτή προς το έξω περιβάλλον μόνο από επάνω. Αυτό επιτρέπει τον έλεγχο-τροποποίηση των συνθηκών ζωής-ανάπτυξης που χρειάζεται κάθε ξεχωριστό φυτό που δεν ενδημεί στην περιοχή.

Μέσα στον βοτανικό κήπο εντάσσονται και οι κάθετες καλλιέργειες. Με τον όρο-φράση **Κάθετες Καλλιέργειες** αναφέρομαι στην πρακτική της παραγωγής τροφίμων-φυτών/λαχανικών σε κατακόρυφα στοιβαγμένες στρώσεις-σκάφες καλλιέργειών, ή άλλους χώρους ενσωματωμένους σε υπάρχουσες ανενεργές-εγκαταλελειμμένες κτιριακές δομές, όπως οι παροπλισμένες βιομηχανικές αποθήκες ή τα κιβώτια μεταφορών (container). Πρωταρχικός στόχος είναι η παραγωγή όσο το δυνατόν περισσότερων βρώσιμων-φαρμακευτικών-καλλωπιστικών φυτών ανά τετραγωνικό μέτρο. Για να επιτευχθεί αυτό το αποτέλεσμα,

καλλιεργούνται σε κάθετες συστάδες ράφια. Χρησιμοποιούνται τέσσερις τυπολογίες για κάθετες καλλιέργειες, εμπορικής κλίμακας: **καφασωτός σκελετός Α'** (A-Frame Trells), **Συστήματα Στηλών** (Columnar System), **Στοιβαγμένα Βαρέλια** (Stacked Drums) και **Στοιβαγμένες Στρώσεις/Υπόβαθρα** (Stacked Beds). Επέλεξα και ενσωμάτωσα την τέταρτη τυπολογία, δηλαδή τις **Στοιβαγμένες Στρώσεις**, και τη χρήση τεχνητού φωτισμού **LED**, καθώς το τμήμα του βοτανικού κήπου που θα τοποθετηθούν είναι στεγασμένο και δεν φωτίζεται άπλετα από τον ήλιο. Ο φωτισμός με LED είναι μια καλή μακροπρόθεσμη τεχνική για συγκεντρωμένες καλλιέργειες μεγάλης κλίμακας, ιδιαίτερα αποδοτικός ενεργειακά καθώς μπορεί να μειώσει την κατανάλωση έως 70% ενώ έχει μεγάλη διάρκεια ζωής μέχρι και αντικαθίσταται εύκολα. Τα μέσα-τεχνικές-τεχνολογικά υπόβαθρα καλλιέργειας των φυτών είναι: η **Πράσινη Στέγη** (Green Roof ή Living Roof), η **Υδροπονία** (Hydroponics), η **Αεροπονία** (Aeroaponics), η **Ενυδριοπονία** (Aquaponics) και η **Καλλιέργεια σε Δοχείο**. Λόγω του έντονα υγρού-βροχερού κλίματος της πόλης, θα χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία της **υδροπονίας**, συλλέγοντας, μέσω απλού τεχνικού συστήματος αποστράγγισης και φιλτραρίσματος, τα όμβρια ύδατα. Τα σημαντικότερα οφέλη είναι οι πολύ μεγάλες ποσότητες φυτικών τροφίμων σε εξαιρετικά μικρότερη έκταση γης, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ανεξαρτήτων καιρικών συνθηκών. Η παραγωγή των τροφίμων στο εσωτερικό των πόλεων με αποτέλεσμα να καταναλώνονται φρέσκα, αφού δεν απαιτείται χρόνος μεταφοράς και ως συνέπεια αυτού μειώνονται τα έξοδα για μεταφορά, ενισχύοντας την τοπική οικονομία, αλλά και η περιβαλλοντική ρύπανση που θα προκαλούσαν.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΙΘΡΙΟΥ

Εκτός του μεγάλου *ανοίγματος* του βοτανικού κήπου, σχεδίασα και προτείνω διάσπαρτα άλλα τέτοια *ανοίγματα* ορθογωνίων σχημάτων, παρατεταγμένα ακολουθώντας ένα προ-αποφασισμένο σχεδιαστικό-λειτουργικό ρυθμό. Τα **αίθρια**, χαμηλότερα, είναι εσωτερικές αυλές, αισθητικά κενά συνεργαζόμενα με τα λειτουργικά πλήρη. **Αίθριον** είναι η ονομασία της περίστυλης τετράγωνης ή ορθογώνιας αυλής, που ήταν προσαρτημένη στον κατά μήκος άξονα και στη δυτική πλευρά του παλαιοχριστιανικού ναού. Είναι άστεγο στη μέση και σ' αυτό οφείλει και το όνομά του. Στις εκκλησιαστικές πηγές αναφέρεται και ως *αυλή*, *τρίστοον* ή *τετράστοον*, *προτέμνισμα*, *μεσοκήπιον* και *μεσίαυλον*, *μέσαυλον* και *μεσόαυλων*. Στη δύση το αίθριο έχει τις ονομασίες *atrium* και *quadriporticum*. Είναι αρχιτεκτονικός τύπος με Ρωμαϊκή προέλευση. Για το **ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ** η σημασία του **αιθρίου** έγκειται στη δημιουργία μιας ανοικτής περιορισμένης αυλής όπου, δι' αυτού του χειρισμού, επιτυγχάνεται η βέλτιστη εσωτερική συνθήκη ικανοποιητικού-άπλετου ηλιασμού και αερισμού.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ξεκινώντας τους συλλογισμούς μου για τη δημιουργία του κέντρου μάθησης-ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ (κήπος, βιβλιοθήκη, θέατρο, διαλέξεις, οπτικο-ακουστικά DOC, ταινίες), έθεσα-προσδιόρισα τα βασικά επιχειρήματα που θα εμπόδιζαν ή θα ενίσχυαν την πραγμάτωσή του. Πρώτο επιχείρημα είναι η ύπαρξη-πολιτισμική λειτουργία του διαδικτύου. Ως πεδίου ελλειμματικής, αποσπασματικής, απείθαρχης, άστατης, πλαστής γνώσης. Όμως σε αυτό έχει πρόσβαση ο οποιοσδήποτε και οι πληροφορίες που διασπείρονται δεν ελέγχονται τις περισσότερες φορές για την εγκυρότητά τους. Συνήθως αρκετές έγκυρες σελίδες ζητούν χρηματική συνδρομή για να μπορέσει ο χρήστης να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες της. Άρα δεν είναι όλα όπως θέλουν να φαίνονται και το παιχνίδι αγοράς της γνώσης δεν καταργείται ούτε εδώ. Συγχρόνως υπάρχει μεγάλος κίνδυνος διαρροής προσωπικών δεδομένων αν ο χρήστης δεν προφυλαχθεί κατάλληλα, ενώ αποτελεί έναν χώρο όπου οι διαφημίσεις προσπαθούν να καθοδηγήσουν. Ένας ιστότοπος

μπορεί να γίνει δημοφιλής λόγω μεγάλης επισκεψιμότητας από τη διαφήμιση για την οποία πληρώνει και όχι γιατί έχει αξιόλογο περιεχόμενο. Αυτό μας κάνει να καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το διαδίκτυο μπορεί να γίνει σύμμαχος του ανθρώπου στην προσπάθεια απόκτησης της γνώσης, Στο **ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**, αντιθέτως, η στρατηγική της καθόδου, της βύθισης στο έδαφος-αρχείο παρομοιάζεται ως, υποδηλώνεται πως, είναι, εντέλει, η προσέγγιση στους τρόπους και τις τακτικές που προϋποθέτουν την ουσιαστική μαθητεία. Να μαθητεύουμε στο πώς να μαθαίνουμε.

Το δεύτερο επιχείρημα υπέρ της δημιουργίας κτιρίων που στεγάζουν-θεραπεύουν-ενισχύουν πρακτικές ανάπτυξης-απόκτησης γνώσης, είναι πως οι αστικοί ρυθμοί ζωής σε μεγάλες και μεσαίου μεγέθους πόλεις δεν επιτρέπουν τις συχνές-τακτικές ημερήσιες μετακινήσεις. Γι αυτό υποστηρίζω την αναγκαιότητα ενός τέτοιου κτιρίου στην μικρού μεγέθους πόλη Κατερίνη όπου αυτή η αδυναμία εξουδετερώνεται. Αναντίρρητα ο/η σύγχρονος επισκέπτης-κάτοικος-άνθρωπος χρειάζεται την επαφή με το κοινωνικό υπόβαθρο-πεδίο από όπου μαθαίνει, παροτρύνεται στοχαστικά, ανταλλάσει απόψεις, προβληματίζεται, κοινωνικοποιείται πολιτικά και φιλοσοφικά. Ταυτόχρονα στο κτίριο-πεδίο σχέσεων συνδέεται-προσεγγίζει γνωσιακά στοιχεία και φαινόμενα της φύσης, συγκεντρώνει το ενδιαφέρον του και ηρεμεί καθώς συνδιαλέγεται και κρίνει την σχέση του με τον χρόνο και τον χώρο. Η ακολουθία μιας ομιλίας, η μαρτυρία ενός πειράματος ή θεατρική παράσταση, η "ανάγνωση" μιας σειράς ειδικών DOC για την φύση, την τεχνολογία, την ανθρώπινη δραστηριότητα, η εμπλοκή του σε μαθητείες ανώτατης εκπαίδευσης, μιας και στην πόλη δεν εδρεύουν τμήματα Πανεπιστημίου, αλλά ένα τμήμα Τ.Ε.Ι.(Διοίκησης και Εφοδιασμού –Logistics) παράρτημα του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος, αποτελούν ιδεώδεις απαντήσεις για την υποχρέωση διερεύνησης αυτής της πρότασης. Η δημιουργία αυτού του χώρου παιδείας-τόπου και γεγονότων εξέλιξης της σκέψης-συνείδησης, θα ενισχύσει την τοπική οικονομία, και θα προσελκύσει στοχαστές της κάθε επιστημονικής κοινότητας.

Λόγω θέσης (βρίσκεται κοντά σε μεσαίου μεγέθους πόλεις με πανεπιστήμια) το κτίριο αυτό θα αποτελέσει παράρτημα μελετών ανωτάτων σχολών-τμημάτων, θα προτείνει, ως συνθήκη και λειτουργία, την έναρξη της προσέγγισης/ενεργοποίησης των επαρχιακών πόλεων από τα σημαντικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η πόλη Κατερίνη από την δημιουργία της μέχρι σήμερα έχει υποδεχτεί-περιθάλπει-προστατέψει την φυλετική, θρησκευτική πολιτική διαφορετικότητα πολύ περισσότερο από άλλες πόλεις. Το κέντρο ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ-μάθησης θα υποστηρίξει και θα αναδείξει ισχυρά αυτή την πλευρά ανεκτικότητας-πολιτικής διάθεσης-φιλοσοφικής ανοχής των κατοίκων της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

• Ελληνικές Πηγές

1. Α.Γεωργοπαπαδάκος, *Το μεγάλο λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας. Ερμηνευτικό, Ορθογραφικό, Ετυμολογικό*, Εκδόσεις: Παγκόσμια Σύγχρονη Παιδεία-Μαλλιάρης, Δεκέμβριος 1999.
2. Umberto Eco, *Πως γίνεται μια διπλωματική εργασία*, Δεύτερη Έκδοση, Μετάφραση και Εισαγωγή Μετάφραση Μαριάννα Κονδύλη, Εκδόσεις: Νήσος, Αθήνα 2001.
3. Δρ. Καραβεζύρογλου-Βέμπερ Μαρία Καθηγήτρια Α.Π.Θ., *Στοιχεία υπολογισμού και διαμόρφωσης ολόσωμων κατασκευών*, Εκδόσεις: Τζιόλα, Αθήνα 2001.
4. Άρης Κωνσταντινίδης, *Για την Αρχιτεκτονική. Δημοσιεύματα σε εφημερίδα, σε περιοδικά και σε βιβλία 1940-1982*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2011.
5. Ισιδώρα Ματσκίδου, *Ερευνητικό Θέμα: Hortus Conclusus*, Επιβλέπων Καθηγητής: Ιορδάνης Στυλίδης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος 2019.
6. Ernst Neufert, *Οικοδομική και Αρχιτεκτονική Σύνθεση*, 5η Έκδοση 2010 από τις 38η & 39η πλήρως αναθεωρημένες και επανεπεξεργασμένες Γερμανικές Εκδόσεις 2005-2009, Μετάφραση Δ.Μαλασπίνας Αρχιτέκτων ΕΜΠ MSc Πολεοδόμος, Εκδόσεις: Γκιούρδας, Αθήνα 2010.
7. Χάρη Πάτση, *Νέα Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, με πλήρες λεξικό της Ελληνικής γλώσσας*, Τόμος 2^{ος}, 8^{ος} & 15^{ος}, Εκδόσεις: Οργανισμός Εγκυκλοπαιδικών Εκδόσεων, Αθήνα 1978.
8. Ευστράτιος Δ.Τσακαλώτος, *Λατινοελληνικό Λεξικό*, Έκδοση Τέταρτη, Εκδόσεις: Επικαιρότητα, 1921.

• Ξενόγλωσσες Πηγές

1. James A.Lagro Jr., *Site Analysis-A contextual approach to sustainable land planning and site design*, Second Edition, Εκδόσεις: John Willey and Sons, New Jersey 2008.
2. *2019 National Architecture Awards-Celebrating design excellence across Australia*, australianinteriordesignawards.com
3. Oxford University Press, *Dictionary of world histories. The fascinating life stories of over 12.000 words.*
4. Nicolaus Pevsner, *A history of building types*, Princeton University Press, 1976.
5. Derek Phillips, *Daylighting-Natural light in architecture*, Εκδόσεις: Elsevier, London 2004.
6. John A.Flannery & Karen M.Smith, *Eco-Library Design*, Εκδόσεις: Springer, 2014.

